

N:o 20.

Af Herr G. Bjerkander: Om ett sådant lagstadgande, hvarigenom förklaras, att borgen för annan mans guld måste, för att vara gällande, hvarje år förnyas.

I en tid som denna, då borgensväsendet till den grad missbrukas, att förtroendet menniskor emellan hotar att alldeles upphöra, emedan den ene efter den andre faller ett offer för sin godtrogna hjälpsamhet, är det sannerligen hög tid att lagstiftningen träder emellan för att åtminstone i någon mån förekomma de olyckliga följderna af ett tanklöst handlingssätt. — Att, såsom vid förra Riksdagen yrkades, alldeles afskaffa borgenssystemet, är ingalunda min mening, icke heller att betaga borgensförbindelse den verkan som öfverensstämmer med löftesmannens åtagande, ty båda delarne blefvo vid förra riksdagen ogillade; men det finnes äfven ett annat sätt, som, utan att ingripa i aftalets frihet man och man emellan, dock kan vara verksamt nog att hindra många olyckor att inträffa, som nu ofta ske genom glömska och försummelse.

Enligt lagens stadgande för såväl löftesmän som låntagare behöfver ett skuldebref eller en borgensförbindelse förnyas blott hvar tionde år för att ega exekutiv kraft; häruti ligger otvifvelaktigt orsaken till mången löftesmans olycka, ty den, för hvilken han iklädt sig ansvar, kunde vid tiden för ingåendet deraf, vara i goda vilkor, men dessa försämras, och löftesmannen glömmar ofta bort det ansvar hvaruti han står, till dess att en lagsökning kommer som ett åskslag öfver honom, och kanske medtager allt hvad han eger.

Lagstiftaren skulle icke missbruka sin magt eller ingripa i aftalets frihet, men väl rädda mången löftesman från olycka, om det stadgande af tio år som nu finnes, förändrades till ett år; derigenom skedde hvarken gäldenär eller borgenär någon skada, utan vore tvärtom af gagn för båda; för borgenären derigenom att han hvarje år hade förnyad säkerhet, och för gäldenären derigenom att han alltid hade lättare att få borgen för kort tid än för lång.

På grund af dessa skäl får jag vördsamt föreslå,
att borgen för annor mans gäld, måste, för att vara
gällande, förnyas hvarje år.
Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 20 Januari 1869.

G. Bjerkander.

N:o 21.

Af Herr G. Bjerkander: Om underdånig skrifvelse till Kongl.
Maj:t rörande upphäfvande af det s. k. jus patronatus.

Närvarande tid utmärker sig obestriddigt genom ett sträfvande der-
efter, att människovärdet allt mer skall erkännas. Lika rösträtt är da-
gens lösen; och genom kommunallagarne och den nya Riksdags-ordnin-
gen, är också ett godt steg taget till detta mål; men detta rörer blott
verldsliga angelägenheter; huru står det deremot till i fråga om de and-
liga, — om val af dem som skola verka för dessa höga ändamål? —
Männe det är af mindre betydelse för en menighet att välja en själa-
sörjare än en kommunalman? — och likväl är förhållandet mångenstä-
des sådant, att i detta hänseende icke blott den lika rösträtten, utan
hvad mer är: all rösträtt är beröfvad dem hvilkas intressen det gäller.
— För att nu icke tala om de regala pastoraten eller konsistoriernas
magt att uppföra på förslag, öfver hvilka man icke får gå, personer, som
alla kunna vara otjenliga till att rätt sköta andans embete, vore de än
i öfrigt väl meriterade, eller de liflösa tingens afgörande inflytande vid
valen, hvilket allt är i motioner och anföranden flerfaldiga gånger fram-
hållet, vill jag nu endast vidröra en enda sida af saken, men hvilken
sannerligen icke är den ljusaste, nemligen den så kallade jus-patronatus-
rättigheten, eller den magt som hvilar i vissa personers händer, att en-
samme tillsätta prester i församlingar, der de blott kunna ega en obe-
tydlig del, såsom exempelvis en församling i mitt grannskap, der 2
mantal ega patronatus-rättigheten, blott derföre att kyrkan står på dess
egor, och sålunda tillsätter pastor för 75 hela mantal.